

Talenty, zdolności i inne predyspozycje

Podobnie jak w przypadku predyspozycji sportowych jest bowiem z uzdolnieniami czy talentami w innych obszarach ludzkiej aktywności, mimo że „uzdolnienia oraz talent to słabo zdefiniowane pojęcia w naukach społecznych, przyczyn [czego – przyp. J.A.M.] można upatrywać w tym, że problematyka uzdolnień specjalnych i talentu należy do trudnych zagadnień oraz po części dzięki samej wieloznaczności tych terminów” (Okolowicz 2013, 151). Te wieloznaczności i perturbacje semantyczne wynikają nie z niedostatku dostępnych pojęć, lecz z ich nadmiaru (zdolności, predyspozycje, uzdolnienia, talenty, zadatki, zdatność, predylekcje itd.). Liczba pojęć bliskoznacznych świadczy zwykle o doniosłości lub praktycznym znaczeniu danej dziedziny.

Oczywiście, jak to wówczas bywa, fachowa literatura jej poświęcona dokonuje najprzeróżniejszych typologizacji i kategoryzacji. Nie inaczej jest w przypadku uzdolnień czy talentów. Niektórzy autorzy (np. J. Strelau) twierdzą, że jest tyle odmian i typów uzdolnień czy talentów, ile form ludzkiej aktywności. R.B. Cattell wymienił ich 21. E.J. Murray „tylko” 11, a wśród nich ekonomiczne (planowanie, przewidywanie, realizowanie zadań przynoszących zysk materialny, uzdolnienia menedżerskie) (tamże, 153). Ponieważ ekonomia jest jedną z głównych (obok polityki, sztuki czy sportu) dziedzin aktywności ludzkiej, uwzględnia się ją zatem w typologiach talentów i uzdolnień. Literatura fachowa posługuje się określeniami „uzdolnienia specjalne” czy „uzdolnienia (zdolności) kierunkowe” i te związane z aktywnością ekonomiczną mają w tych kategoriach swoje potencjalne miejsce, obok takich jak plastyczne, matematyczne czy sportowe.